

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 514/2015-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť mesta Pezinok, Radničné námestie 7, Pezinok, zastúpeného advokátskou kanceláriou G. Lehnert, k. s., Rajská 7, Bratislava, za ktorú koná advokát a komplementár JUDr. Ján Ondruš, vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 20/2009-76 z 12. januára 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 S 20/2009-96 z 27. mája 2011 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Svzn/1/2011 z 31. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť mesta Pezinok o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2015 doručená sťažnosť mesta Pezinok (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 S 20/2009-76 z 12. januára 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 S 20/2009-96 z 27. mája 2011 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Svzn/1/2011 z 31. marca 2015.

Ako vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, predmetom konaní pred krajským súdom a najvyšším súdom v označených veciach bola otázka zákonnosti, resp. súladu všeobecne záväzného nariadenia mesta Pezinok č. 2/97 z 26. júna 1997 o vyhlásení záväzných častí územného plánu v znení všeobecne záväzných nariadení mesta Pezinok č. 15/2000, č. 5/2002, č. 15/2004, č. 2/2005, č. 9/2005 a č. 2/2006 s § 6 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), § 25 ods. 2 a 6 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) a § 5 ods. 5 a 10 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“), a to na základe návrhu podaného Krajskou prokuratúrou v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“).

Sťažovateľ rozsiahlo popísal skutkový stav argumentujúc neopodstatnenosťou návrhu krajskej prokuratúry. Na podporu tvrdeného o porušení označených práv poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 811/2000 z 22. novembra 2000, v zmysle ktorého *„účinnosť právnych prostriedkov nápravy chybných rozhodnutí v občianskoprávnom konaní treba posudzovať v širšom kontexte, ktorý súvisí so skúmaním otázky, či sa účinnosť takto použitého prostriedku nápravy prejaví aj v zabezpečení účinnej ochrany“*. S odvolaním sa tiež na Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil, že súčasťou práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovory), ako aj práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) je aj

právo účastníka konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia vychádzajúceho z ústavnokonformného výkladu ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy).

Sťažovateľ sa ďalej venoval jednotlivým atribútom základného práva na súdnu ochranu zdôrazňujúc povinnosť súdu vyrovnať sa s argumentmi a návrhmi účastníkov konania a neobmedzovať sa len na zhrnutie skutkového stavu, právneho stavu a stručné konštatovanie dôvodnosti, resp. nedôvodnosti návrhov. Poukázal na to, že dôležitými atribútmi právneho štátu sú aj nezávislosť a nestrannosť súdov, ktoré sú povinné riadiť sa nielen zákonmi, ale aj ústavou.

Sťažovateľovi nebolo z ním označeného rozsudku najvyššieho súdu zrejmé, ako dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je odôvodnený dostatočne a spĺňa zákonné požiadavky. Nebolo mu zrejmé ani to, *„na základe čoho Najvyšší súd v napádanom rozhodnutí tvrdí, že rozhodnutie prvostupňového súdu v zásadných otázkach reaguje na všetky námietky odporcu, keďže pravdou je, že nereaguje ani na jednu jedinú, čo vyplýva aj zo sumarizácie podstatných námietok (argumentov) sťažovateľa, ktoré odzneli v priebehu prvostupňového ako aj odvolacieho konania v tejto veci uvedenej nižšie“*. Rozsudku krajského súdu vytkol, že *„na 1 až 7 strane súd zhrnul žalobný návrh a následné vyjadrenia účastníkov konania, na 8 až 10 strane sa zaoberá otázkou jeho príslušnosti na konanie v tejto veci, na 10 až 15 strane sumarizuje skutkový stav a cituje právne predpisy, pričom samotné odôvodnenie toho prečo rozhodol vo veci tak ako rozhodol je obsiahnuté na strane 15 až 16 rozsudku“*.

Následne postup krajského súdu označil sťažovateľ za prekračujúci právomoc súdu, *„keď posudzoval a skúmal proces obstarávania a schvaľovania aktualizácie územného plánu Mesta Pezinok z roku 2002 a ak je jeho rozhodnutie odôvodnené tým, že nebol dodržaný zákonný proces obstarávania a schvaľovania územného plánu, trpí takéto rozhodnutie vadou“*. Sťažovateľ je toho názoru, že právomoc krajského súdu je obmedzená len na posudzovanie súladu napadnutého všeobecne záväzného nariadenia mesta Pezinok so

žalobcom tvrdenými ustanoveniami zákonov bez toho, že by súd mohol skúmať proces obstarávania a schvaľovania aktualizácie územného plánu mesta Pezinok z roku 2002.

Súdy sa podľa tvrdenia sťažovateľa nevysporiadali s námietkou prekročenia právomoci krajským súdom ani s otázkou, podľa ktorého právneho predpisu mal byť *„návrh aktualizácie územného plánu mesta Pezinok v znení, ktoré bolo schválené mestským zastupiteľstvom žalovaného, a teda v znení po zapracovaní stanovísk a pripomienok dotknutých subjektov... znova, ešte pred jeho predložením na schválenie predložený na pripomienkovanie dotknutým subjektom“*, keďže povinnosť, ale ani možnosť takéhoto postupu ani zo stavebného, ani z iného zákona nevyplýva. Ďalej tiež opomenuli dať odpoveď na jeho argument, *„ako môže byť predmetné VZN v nesúlade s § 25 ods. 6 stavebného zákona, ktorý hovorí len o súlade územného plánu - a nie VZN vyhlasujúceho záväznú časť územného plánu - so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa alebo s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súlade postupu obstarania a prerokovania tohto územného plánu v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi!“*.

Poukázal na svoju rozsiahlu argumentáciu vo vzťahu k postupu prijímania všeobecne záväzného nariadenia č. 2/2006, prečo jeho návrh nebolo treba predložiť podľa § 25 ods. 2 a 4 stavebného zákona na preskúmanie Krajskému stavebnému úradu v Bratislave, keďže sa opieral o metodické usmernenie Krajského úradu v Bratislave, v zmysle ktorého *„postup podľa § 25 je možný len v prípade ak dochádza k obstarávaniu územného plánu alebo jeho aktualizácie, pričom samotný postup pri obstarávaní územného plánu alebo jeho aktualizácie je rozsiahlo upravený v právnych predpisoch“*. Zdôraznil, že prijatie všeobecne záväzného nariadenia č. 2/2006 nesúviselo s obstarávaním územného plánu ani s jeho aktualizáciou, ale bolo len reakciou na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 154/05 z 5. januára 2006. Krajský súd a najvyšší súd jeho argumentáciu neprimerane a nesprávne odmietli s odôvodnením, že *„ak sa VZN č. 2/2006 vyhlásili záväznou časťou územného plánu, došlo tým k jeho zmene a teda ak dochádzalo k jeho zmene mal byť dodržaný postup podľa ust. § 25 stavebného zákona“*.

Sťažovateľ tiež polemizoval s hodnotením vzťahu všeobecne záväzného nariadenia s programom odpadového hospodárstva Bratislavského kraja a s programom odpadového hospodárstva okresu Pezinok zastávajúc ako jediný správny názor, „že to, že je program odpadového hospodárstva podkladom na spracúvanie územnoplánovacej dokumentácie, neznamená, že obstarávateľ územnoplánovacej dokumentácie je povinný zapracovať do nej celý program, a teda aj jeho smerné časti“.

Sťažovateľ neporozumel, z akých dôvodov najvyšší súd skonštatoval nesúlad predmetného všeobecne záväzného nariadenia s § 5 ods. 5 a 10 zákona o odpadoch, osobitne, keďže v čase vydania jeho rozsudku je znenie § 5 ods. 5 a 10 zákona o odpadoch iné, aké bolo v čase vydania prvostupňového rozsudku, a pritom také, že ich sťažovateľ nemal ako porušiť, keďže sa ho vôbec netýkali. Z toho vyvodil, že rozsudky najvyššieho súdu a krajského súdu sú arbitrárne a v zrejmom rozpore s hmotným právom.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vydal takýto nález:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 3 Svzn/1/2011 zo dňa 31. 3. 2015 vydaným v právnej veci *Krajská prokuratúra Bratislava c/a Mesto Pezinok na vyslovenie nesúladu Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Pezinok č. 2/97 zo dňa 26. 6. 1997, o vyhlásení záväzných častí územného plánu v znení všeobecne záväzných nariadení Mesta Pezinok č. 15/2000, č. 5/2002, č. 15/2004, č. 2/2005, č. 9/2005 a č. 2/2006 s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, § 25 ods. 2, 6 stavebného zákona a § 5 ods. 5, 10 zákona o odpadoch, vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Svzn/1/2011, porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2 S 20/2009-76 zo dňa 12. 1. 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 S 20/2009-96 zo dňa 27. 5. 2011 vydanými v právnej

veci Krajská prokuratúra Bratislava c/a Mesto Pezinok na vyslovenie nesúladu Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Pezinok č. 2/97 zo dňa 26. 6. 1997, o vyhlásení záväzných častí územného plánu v znení všeobecne záväzných nariadení Mesta Pezinok č. 15/2000, č. 5/2002, č. 15/2004, č. 2/2005, č. 9/2005 a č. 2/2006 s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, § 25 ods. 2, 6 stavebného zákona a § 5 ods. 5, 10 zákona o odpadoch, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2 S 20/2009, porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Ústavný súd zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Svzn/1/2011 zo dňa 31. 3. 2015 ako aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 20/2009-76 zo dňa 12. 1. 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 S 20/2009-96 zo dňa 27. 5. 2011 a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.“

Súčasne sťažovateľ navrhol ústavnému súdu odložiť vykonateľnosť oboch označených rozsudkov až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobe, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnicstvo nezávislé a nestranné súdy.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 64a ústavy obec a vyšší územný celok sú samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Podrobnosti ustanoví zákon.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s ústavou, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Ako zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, sťažovateľ ako orgán verejnej správy namieta síce porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť

rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu v konaní o súlade všeobecne záväzného nariadenia obce a vyššieho územného celku so zákonom, nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy [§ 250zfa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)].

Sťažovateľ si aj v konaní pred súdom zachoval svoje postavenie orgánu verejnej správy, kde predmetom konania nebol jeho individuálny právny akt (administratívne rozhodnutie), ale všeobecne záväzný právny akt (všeobecne záväzné nariadenie, ktorým sa vyhlásila záväzná časť územného plánu obce – mesta Pezinok).

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, namietať porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd formou sťažnosti podanej ústavnému súdu môžu iba fyzické alebo právnické osoby.

Rovnako podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Obec pri výkone svojej právomoci orgánu územnej samosprávy alebo prenesenej štátnej správy (čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy a § 244 ods. 2 OSP) nie je nositeľom základných práv a slobôd garantovaných ústavou, ale je ich realizátorom a zaisťovateľom v smere voči obyvateľom obce. Obec pri vydávaní všeobecne záväzných nariadení je totiž nositeľkou právomoci zverenej jej ústavou a zákonom. Táto skutočnosť osobitne vystupuje do popredia v konaní podľa § 250zfa OSP, kedy ju zdôrazňuje aj sám predmet konania – všeobecne záväzné nariadenie obce, ktoré je aktom realizácie tejto právomoci. Konanie a rozhodovanie všeobecného súdu teda nie je spôsobilé privodiť zásah do základných práv a ľudských slobôd obce, len korigovať výkon je právomoci. Preto sťažovateľ – obec vo veci týkajúcej sa výkonu jej právomoci, nespĺňa zákonnú požiadavku § 49 zákona o ústavnom súde, pretože nedisponuje základnými právami a slobodami, ktorých porušenie by mohol namietať.

Obec ako orgán verejnej správy pri realizácii svojej právomoci zverenej jej zákonom z týchto dôvodov nie je subjektom oprávneným podať sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd, pretože v tomto prípade nie je ich nositeľom.

Hoci táto skutočnosť sama osebe postačuje na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa, ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa k ďalším aspektom sťažnosti mesta Pezinok, pretože jeho výhrady voči rozsudkom krajského súdu a najvyššieho súdu nemôžu ostať nepovšimnuté.

Ústavný súd preto nad rámec veci (obiter dictum) považuje za potrebné v prvom rade poukázať na to, že otázka právomoci všeobecných súdov vo vzťahu k preskúmvaniu súladu všeobecne záväzných nariadení obce so zákonom bola nateraz vyriešená v náleze ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 2/2013 z 12. novembra 2014.

Ďalej ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že z príloh sťažnosti vyplýva, že krajský súd jeho citovaným rozsudkom vyslovil, že všeobecne záväzné nariadenie mesta Pezinok č. 2/97 z 26. júna 1997 o vyhlásení záväzných častí územného plánu v znení všeobecne záväzných nariadení mesta Pezinok č. 2/97 z 26. júna 1997 o vyhlásení záväzných častí územného plánu v znení všeobecne záväzných nariadení č. 15/2000, č. 5/2002, č. 15/2004, č. 2/2005, č. 9/2005 a č. 2/2006 nie je v súlade s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, § 25 ods. 2 a 6 stavebného zákona a § 5 ods. 5 a 10 zákona o odpadoch.

Následne sa venoval povahe všeobecne záväzného nariadenia, protestu prokurátora podľa § 23 zákona o prokuratúre, výhradnej aktívnej legitimácii prokurátora v konaní podľa § 250zfa OSP, obsahu preskúmvaného všeobecne záväzného nariadenia, ako aj relevantnej právnej úprave. Dospel k záveru, že mestské zastupiteľstvo sťažovateľa schválilo inú verziu, než aká bola predložená dotknutým orgánom na pripomienkovanie. Pripomienkovaná bola aktualizácia územného plánu mesta Pezinok – textová časť, I. etapa (máj 2002), pričom uvedené verzie aktualizácie textovej časti Ú.P.C. 7 - 6, t. j. májová verzia a decembrová verzia sú pritom celkom odlišné. Mestské zastupiteľstvo odporcu teda schválilo inú verziu,

ako bola v skutočnosti obstarávaná a prerokovaná. Samotný návrh všeobecne záväzného nariadenia č. 2/2006 nebol podľa § 25 ods. 2 a 4 v spojení s § 31 ods. 2 stavebného zákona a § 15 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii predložený na preskúmanie Krajskému stavebnému úradu v Bratislave. Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2006 je tak v rozpore s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, § 25 ods. 2 a 6 stavebného zákona a napokon aj s § 5 ods. 5 a 10 zákona o odpadoch, ako je uvedené ďalej. Podľa dôvodovej správy k všeobecne záväznému nariadeniu č. 2/2006 príslušný krajský stavebný úrad usmernil odporcu, že zosúladenie všeobecne záväzného nariadenia č. 2/97 s citovaným nálezom ústavného súdu je nutné riešiť samostatne a nie je možné spojiť zosúladenie všeobecne záväzného nariadenia s aktualizáciou územného plánu.

Najvyšší súd teda skonštatoval nedodržanie zákonného postupu v procese schvaľovania aktualizácie textovej časti územného plánu mesta Pezinok uznesením Mestského zastupiteľstva mesta Pezinok č. 1-173/2002 zo 14. novembra 2002, ďalej nesúlad dotknutého všeobecne záväzného nariadenia s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 64/1998 Z. z. a s programom odpadového hospodárstva Bratislavského kraja a programom odpadového hospodárstva okresu Pezinok. Napokon skonštatoval nesúlad schváleného územného plánu so záväznou časťou územného plánu vyššieho stupňa – veľkého územného celku Bratislavský kraj.

Ako vyplýva z pripojeného rozsudku najvyššieho súdu, tento jednoznačne vzal do úvahy aj nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 154/05 z 5. januára 2006, ktorým bolo vyslovené, že „*Všeobecne záväzné nariadenie mesta Pezinok č. 2/1997 o vyhlásení záväzných častí územného plánu v znení všeobecne záväzného nariadenia mesta Pezinok č. 15/2000 a všeobecne záväzného nariadenia mesta Pezinok č. 5/2002, ktorými sa mení a dopĺňa všeobecne záväzné nariadenie mesta Pezinok č. 2/1997 o vyhlásení záväzných častí územného plánu, nie je v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1 písm. a/ a s čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky, s ustanoveniami čl. 1 § 5 ods. 5 a 10, § 39 ods. 4 a § 72 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších*

predpisov a s ustanoveniami § 6 ods. 2 a § 13 ods. 4 a 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.“ Najvyšší súd si osvojil totožné skutkové zistenia ako krajský súd a ďalej sa venoval zásadným odvolacím námietkam sťažovateľa, resp. tiež námietkam, ktoré tento vzniesol v konaní pred krajským súdom. Vo vzťahu k sťažovateľom aj tu namietanej ako spornej otázke právomoci (všeobecných) súdov poukázal na nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 2/2013-44 z 12. novembra 2014 prijatého z podnetu najvyššieho súdu priamo vo veci sťažovateľa. Vo vzťahu k ďalším námietkam vyslovil samostatne názor totožný s názorom krajského súdu, pričom dospel k totožnému záveru.

Pokiaľ sťažovateľ voči obom rozsudkom namietol nedostatočné odôvodnenia z dôvodu, že sa súdy nevysporiadali so všetkými námietkami ním hodnoteným ako zásadné (porušenie zásady nestrannosti a nezáujatosti súdu), ako aj nesprávne právne posúdenie spočívajúce v aplikácii právneho predpisu, ktorý v čase rozhodovania najvyššieho súdu už nebol účinný, žiadna z týchto námietok neobstojí.

K namietanému porušeniu základných práv a slobôd označeným rozsudkom krajského súdu treba uviesť, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorého zmysel a účel spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Preskúmať zákonnosť rozhodnutí krajského súdu ako súdu prvostupňového v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (správne súdnictvo) prislúcha na základe zákonom upravených opravných prostriedkov najvyššiemu súdu ako súdu

odvolaciemu v týchto veciach (§ 250zfa ods. 4 OSP, § 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvou vetou OSP), ktorý ju aj na základe sťažovateľom podaného odvolania realizoval.

K namietanému porušeniu základných práv a slobôd označeným rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

Odôvodnenie sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu treba vyhodnotiť ako dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší súd podrobne vysvetlil, prečo na základe odvolania sťažovateľa potvrdil rozsudok krajského súdu, pričom jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Čo sa týka osobitnej námietky nesprávnej aplikácie zákona o odpadoch vzhľadom na časovú účinnosť rôznych znení § 5 ods. 5 a 10, ústavný súd poukazuje na to, že pre posudzovanie súladu všeobecne záväzného nariadenia obce so zákonom je potrebné mať na zreteli všetky znenia zákona účinné už v čase procesu jeho prijímania. Je to z dôvodu, že zákonnosť jednotlivých fáz schvaľovania všeobecne záväzného nariadenia, ako aj samého všeobecne záväzného nariadenia je nutné posudzovať z hľadiska právneho stavu účinného čase schvaľovania a prijímania dotknutého všeobecne záväzného nariadenia a jeho následnej účinnosti. Ani neskoršia zmena zákonnej

úpravy, s ktorou by všeobecne záväzné nariadenie obce bolo súladné, nemôže zhojiť nezákonnosť s predchádzajúcou právnou úpravou.

Hoci sťažovateľ zmienil nezaujatosť a nestrannosť súdu ako jeden z atribútov základného práva na súdnu ochranu, ďalej v sťažnosti nešpecifikoval, či a ako je táto zmienka podstatná vo vzťahu k označeným základným právam, ktorých porušenie namieta. Ústavný súd sa preto nemôže s touto jeho námietkou vysporiadať ako s relevantnou.

Ústavný súd tiež poukazuje na to, že úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon je chrániť ho (sťažovateľa – pozn. ústavného súdu) pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01).

V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Z rozdelenia súdnej moci v ústave

medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 19/02), a taktiež nie je možné vnímať postavenie ústavného súdu ako orgánu, ktorého úlohou by bolo zjednocovať stanoviská najvyššieho súdu (m. m. I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, III. ÚS 197/2011), ako aj rozhodovaciú prax všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011).

Ústavný súd nie je ani oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04), a keďže namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, nemá žiaden dôvod zasiahnuť do jeho právneho názoru. Za tejto situácie nemohlo rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Svzn/1/2011 z 31. marca 2015 dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako ani základného práva.

Taktiež nad rámec veci na margo namietaného porušenia „základných práv a slobôd“ podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na to, že sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy možno namietiť len porušenie základných práv a slobôd, ktoré sú upravené v tretej hlave ústavy, t. j. čl. 11 až čl. 54 ústavy, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ustanovenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy síce deklarujú, resp. vymedzujú niektoré z atribútov právneho štátu a jeho nástrojov na ochranu ústavnosti a zákonnosti, nie sú však základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie možno namietiť sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy.

Z uvedených dôvodov keďže sťažovateľ je zjavne neoprávneným subjektom na podanie sťažnosti, ústavný súd sa z dôvodu odmietnutia sťažnosti nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane jeho návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu a rozsudku najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2015